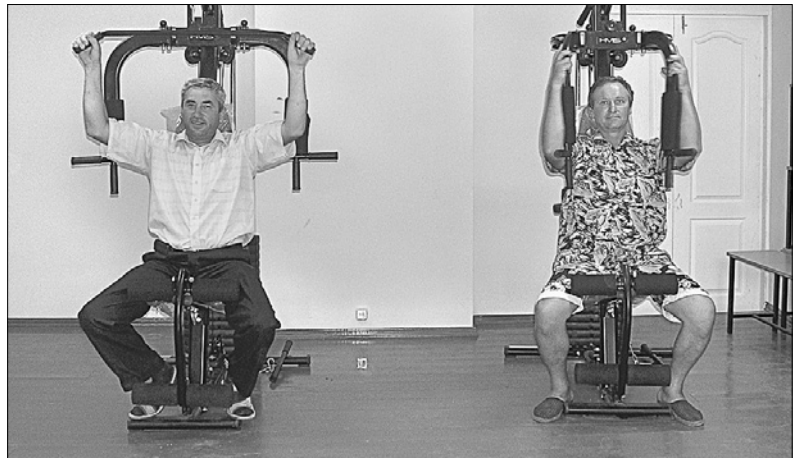

ACTIV

pagină de promovare
a implicării în viața comunității

editată de Asociația Presei Independente (API)

EXEMPLE DE IMPLICARE în soluționarea problemelor comunității

În satul Chiștelnița se deschide o sală de forță

ÎNCEPÂND CU LUNA SEPTEMBRIE, SĂTENII DIN CHIȘTELNIȚA, raionul Telenești, vor putea merge... la sala de forță din localitate. Locația sportivă a fost construită de autorități din bani publici, dar și din banii colectați de la cetățenii care au susținut această idee.

Acum trei ani, prin Programul Educație pentru Sănătate în Școală și Comunitate al Corpului Păcii, la liceul din sat a venit voluntarul american Mackenzie Walters, care a și lansat propunerea de a deschide o sală de forță. Ideea a fost susținută de direcția liceului. Directoarea adjunctă povestește că, inițial, s-au gândit că această sală va fi necesară doar pentru orele de educație fizică. „După ce am găsit locația potrivită în locul vechii cantine școlare, am hotărât să facem o sală de forță pentru toți locuitorii din sat”, spune doamna Lidia Stratulat.

Pentru renovarea clădirii și construirea vestiarelor sălii de forță erau necesare sume mari de bani, astfel că a fost nevoie de implicarea nu doar a autorităților, ci și a cetățenilor. „Credeam că „vom ieși la liman” cu o reparație cosmetică, însă nu a fost așa. A trebuit să schimbăm geamurile, ușile, să instalăm vestiare”, povestește profesorul de educație fizică Petru Donos. Mijloacele financiare au fost acumulate din mai multe părți. Prima contribuție – 25 mii de lei, a venit de la Corpul Păcii. Mulți săteni au fost de acord să contribuie și ei cu bani pentru sala de forță, astfel că s-au mai strâns 40 mii de lei. Totuși, acești bani nu au fost suficienți pentru a duce la bun sfârșit lucrările începute, așa că primăria și Consiliul raional Telenești au alocat încă circa 70 mii de lei.

Sala va funcționa cu suportul sătenilor

Din toamnă, ușile sălii de forță vor fi deschise pentru toți locuitorii din sat: copii, tineri, bărbați sau femei, persoane care au suferit traume fizice și au nevoie

de exerciții de reabilitare ș.a. Pentru ca sala să funcționeze după un program complet, mai trebuie puse la punct câteva detalii importante: să fie găsită o persoană care să aibă grijă de locație, bani pentru salarizarea lunară a acestei persoane și să fie stabilit un program de lucru a sălii de forță. Constantin Ciobanu, primarul satului Chiștelnița, intenționează să apeleze și de data aceasta la ajutorul comunității. „Vom organiza adunări și consultări cu sătenii. Îi vom informa că orele la sala de forță vor fi contra plată, iar pentru elevii antrenamentul va fi gratuit”, spune primarul. Profesorul de educație fizică Petru Donos remarcă că, din banii acumulați, se vor procura alte echipamente necesare: „Ne-am gândit să cumpărăm un tonometru, aparat foarte util într-o astfel de activitate, dar și un aparat de casă”.

Pentru o bună implicare a cetățenilor este nevoie de transparență

Primarul de Chiștelnița afirmă că fiecare bănuț cheltuit pentru renovarea sălii de forță a fost contabilizat. „Pe panoul informativ al primăriei a fost afișată suma de bani acumulată de la cetățeni și lista cheltuielilor care au fost efectuate pentru amenajarea sălii, așa că locuitorii pot vedea unde anume au fost investiți banii lor”, spune Constantin Ciobanu.

Victoria Cujba, reprezentanta Direcției politice de descentralizare din cadrul Cancelariei de Stat, menționează că autoritățile publice sunt obligate să asigure posibilități de participare a cetățenilor în procesul decizional: „Locuitorii din Chiștelnița au încredere în autorități, deoarece autoritățile au asigurat transparență maximă în procesul de luare a deciziilor, respectând astfel Legea nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional”.

LILIA ZAHARIA

În foto: Ion Meleca și Petru Donos (de la stânga la dreapta) se antrenează în sala de forță construită cu ajutorul oamenilor din sat.

- Vrei să semnalezi cazuri de utilizare incorectă a banilor publici de către autoritățile locale?
- Ai întrebări despre transparența în procesul decizional?
- Vrei să ne informezi despre practicile (bune sau proaste) de adoptare a deciziilor și gestionare a banilor publici în satul, comuna sau orașul tău?

Telefonați la
0800 88808

„Linia verde” pentru transparența
procesului decizional, cu apel gratuit

Experti îți vor răspunde la întrebări, iar
jurnaliștii de investigație vor verifica
semnalele de gestionare frauduloasă a
banilor publici.

CERE SOCOTEALĂ pentru banii publici!

Mașină de teren pentru primărie

LA „LINIA VERDE” CU APEL GRATUIT 080088808, lansată de Asociația Presei Independente (API), sună oameni care semnalează cazuri de utilizare incorectă, în opinia lor, a banilor publici de către autoritățile locale. Astfel, locuitorii din comuna Seliște și din satul Zahoreni, ambele localități din raionul Orhei, s-au plâns că primăria ar fi procurat din bani publici mașini scumpe, în loc să investească în soluționarea altor probleme ale comunității.

Mașină scumpă pe drumuri proaste

Mașina nouă a primăriei comunei Seliște a provocat scandal mare în localitate. În luna martie curent, Consiliul local a decis alocarea din buget a sumei impresionantă de 210 mii lei pentru achiziționarea unei mașini, singurul consilier local care s-a opus acestei decizii fiind doamna Haritina Cecan. Ea spune că banii publici au fost irosiți în zadar, căci primăria deja avea mașină, pe care o procurase cu doar cinci ani în urmă. „De ce s-a cumpărat mașină nouă, când cea veche era într-o stare bună? Pentru confortul primarului? Dar cum rămâne cu disconfortul creat cetățenilor din cauza drumurilor proaste din comună?”, întreabă Haritina Cecan.

De situația proastă a drumurilor din Lucașeuca, sat ce aparține comunei Seliște, se plânge și locuitoarea Zinaida Soltan: „Am adresat mai multe solicitări primarului, în care ceream să repare drumul, fiindcă dacă plouă, de aici nu ieși nici cu tancul. De fiecare dată am primit răspunsul că nu sunt bani. Dar pentru mașină a avut bani?”. O altă săteancă, Galina Dodon, afirmă că și ea a cerut primăriei să renoveze drumul în regiunea unde locuiește, însă răspunsul primarului a fost același: în bugetul local nu sunt suficienți bani pentru a repara drumurile. „În campania electorală, cerșea votul nostru pe la porți, promițându-ne drumuri moderne, acum am rămas doar cu vorbele”, spune femeia.

Vasile Scripnic, primarul comunei Seliște, susține că primăria avea nevoie de o mașină nouă, deoarece cea veche deseori se defecta, iar piesele de schimb sunt scumpe și se făceau investiții inutile. „Decât să investim atât de mulți bani într-o mașină veche, am făcut un sacrificiu, din bugetul local s-au alocat bani și am cumpărat o mașină de teren nouă, marca DACIA DUSTER, care face față reliefului

lui comunei, se alimentează cu motorină și are un termen de garanție mai mare”, susține primarul, care a fost și președintele grupului de lucru pentru desfășurarea licitației publice. În ce privește calitatea drumurilor din comună, primarul afirmă că nu vor putea fi reparate în viitorul apropiat, deoarece în comună s-a planificat instalarea apeductului. „Nu putem repara drumurile atunci când vor oamenii, fiindcă dacă le renovăm acum, mai târziu vor trebui săpate tranșeele pentru apeduct și drumurile din nou vor fi deteriorate”, explică Vasile Scripnic.

Mașină cu bucluc și la Zahoreni

Și în satul Zahoreni din același raion noua mașină a primăriei a stârnit nemulțumiri. Pentru autoturism au fost cheltuiți din bugetul local 150 mii lei. Consilierul local Valentin Botezat este convins că, prin procurarea acestei mașini, au fost irosiți banii din bugetul satului. „Sunt mașini mai ieftine, nu trebuiau să fie cheltuiți tocmai 150 mii lei pentru o mașină. Avem atâtea drumuri de reparat în sat, așa că puteam cheltui banii cu folos pentru săteni”, remarcă consilierul local. Tamara Lupașcu, locuitoare din Zahoreni, povestește că, după ploaie, drumurile din sat devin impracticabile. „În partea de sus a satului, regiune unde trăiesc eu, lângă Artizană, drumul este foarte rău. Primarul și-a făcut drum bun doar în regiunea unde trăiește el, de ceilalți a uitat...”, se plânge femeia.

Potrivit art.27 (4) al Legii Nr.96 din 13.04.2007 privind achizițiile publice, caracteristicile tehnice din caietul de sarcini nu trebuie să facă referință la o anumită marcă comercială sau la un anumit agent economic, la un brevet, o schiță sau un tip de bunuri, de lucrări și de servicii, nu vor indica o origine, un producător sau un operator economic concret.

Cere socoteală pentru banii publici!

Primarul de Zahoreni Vasile Cojocari spune însă că lucrările de renovare a drumurilor din sat sunt în derulare. „Oamenii vor ca toate drumurile să fie reparate într-o singură zi. Vom ajunge și la Artizană”, răspunde alesul local. La întrebarea de ce a fost procurată o mașină scumpă, primarul afirmă că... acest model de autoturism corespunde criteriilor pe care le-au înaintat consilierii locali și care au fost incluse în caietul de sarcini pentru licitația publică. „Am vrut să avem o mașină confortabilă care să nu consume prea mult combustibil. Am făcut licitație, agenții economici și-au pre-

ritatea contractantă, adică primăria, este direct responsabilă de desfășurarea corectă și transparentă a licitațiilor publice. „Dacă caracteristicile bunurilor cerute de autoritatea contractantă, incluse în caietul de sarcini, vor descrie exact obiectul achiziției, atunci nu vor mai fi dubii privind cheltuirea banului public”, susține expertul, adăugând că atunci când condițiile descrise în caietul de sarcini corespund în mare parte cu descrierea ofertei alese, apar suspiciuni că grupul de lucru pentru desfășurarea licitației ar fi favorizat oferta unui agent economic.

Controverse în gestionarea banilor publici în municipiul Chișinău

PENTRU A EXCLUDE ABATERILE FRECVENTE DE LA LEGISLAȚIA privind achizițiile publice, Primăria municipiului Chișinău a constituit un grup de lucru unic pentru desfășurarea achizițiilor publice în sistemul de învățământ, astfel direcțiile de educație din sectoarele Capitalei, care sunt autorități contractante, au fost excluse din procesul de achiziții.

Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a atacat în instanță Primăria, argumentând că Dispoziția din 22 februarie 2012 a primarului general privind crearea grupului de lucru unic este ilegală, pe motiv că grupurile de lucru pentru desfășurarea achizițiilor publice pot fi formate doar de către direcțiile de sector.

Lilian Carp, șeful Cabinetului primarului general al municipiului Chișinău, afirmă că această dispoziție a fost emisă după neregulile depistate în cadrul Direcției Generale Educație, Tineret și Sport (DGETS) și a direcțiilor de profil din sectoarele Chișinăului, de către echipa de audit care a verificat utilizarea banilor publici în anul 2009. „Majoritatea grupurilor de lucru nu întocmeau declarații de confidențialitate și imparțialitate pentru fiecare procedură în parte, iar caietele de sarcini și documentele de licitație nu conțineau toate cerințele, criteriile față de obiectul achiziției”, afirmă

Legea imperfectă e de vină?

Unii experți în economie afirmă că aceste situații de blocaj sunt cauzate de imperfecțiunea Legii privind achizițiile publice. Dumitru Budianschi, expert la Centrul analitic independent „Expert Grup”, susține că legea nu specifică clar cine poate fi autoritatea contractantă și care sunt atribuțiile acestei autorități, fapt care generează interpretări ambigue. În același timp, Gheorghe Ghidora, jurist la Agenția de Achiziții Publice, argumentează că legislația actuală prevede și posibilitatea constituirii unui grup de lucru comun pentru mai multe autorități contractante. „Dacă în cadrul DGETS se forma o asociație de autorități contractante, în care fiecare direcție de sector delega câte un membru, constituirea grupului unic ar fi fost perfect legală”, spune juristul.

În luna iunie curent, Curtea de Apel Chișinău a dat câștig de cauză Oficiului Teritorial Chișinău din cadrul Cancelariei de Stat și a hotărât că dispoziția primarului general de Chișinău privind constituirea unui grup de lucru unic pentru desfășurarea achizițiilor publice în sistemul de învățământ este ilegală. Hotărârea Curții de Apel a fost contestată de către Primăria municipiului Chișinău la Curtea Supremă de Justiție.

LILIA ZAHARIA